

MRF 2024.151

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 17. maj 2024, j.nr. 24/02075

E, der var bredejer til Natura 2000-vandløbet Kongeåen, havde ikke klageret over tilladelse efter vandløbslovens § 47 til underboring af 400 kV kabel under Kongeåen, da E's indsigelser om natur var udtryk for en mere generel interesse i vandløbets natur- og miljømæssige forhold og derfor ikke kunne begrunde klageberettigelse efter vandløbslovens § 84, uanset at en del af projektet skulle gennemføres på E's ejendom.

Esbjerg Kommune meddelte i januar 2024 i medfør af vandløbslovens § 47, jf. § 9, og reguleringsbekendtgørelsens § 17 tilladelse til krydsning af Kongeåen og Trolddalsgrøften med kabler ved styret underboring. Underboringen krævede etablering af to midlertidige arbejdspladser. Tilladelsen var meddelt på vilkår om bl.a., at vandløbene ikke tilførtes sand, boremudder mv. under etableringsarbejdet, og at der skulle fremsendes en plan for oprydning i forbindelse med "blow-outs". Krydsningen var del af et projekt om etablering af et 400 kV ledningsanlæg med forbindelse til Tyskland, hvor Miljø- og Fødevarerklagenævnet en måned tidligere i **MRF 2024.133 Mfk** havde stadfæstet VVM-tilladelsen efter miljøvurderingslovens § 25. Det fremgik af afgørelsen, at de omhandlede vandløb var en del af Natura 2000-område nr. 91. Det var på baggrund af en miljøkonsekvensrapport og konsekvensvurdering kommunens vurdering, at projektet ikke forventedes at få væsentlig miljømæssig påvirkning i hverken anlægs- eller driftsfasen. E, der som bredejer til Kongeåen var ejer af en af de ejendomme, som projektet ville berøre, var da kommunen traf afgørelse om tilladelsen blevet tilsendt et orienteringsbrev. Afgørelsen blev påklaget af E, der bl.a. anførte, at eventuelle "blow-outs" ville påvirke en række fiskearter på udpegingsgrundlaget for Natura 2000-området, og at

projektet burde bestå af master og ikke af krydsning ved underboring. Miljø- og Fødevarerklagenævnet (formanden) bemærkede, at der ved vurdering af klageberettigelse efter vandløbsloven bl.a. kan lægges vægt på, om der er tale om en person, hvis udnyttelse af vandløb eller ejendom berøres i en ikke ubetydelig grad ved de pågældende foranstaltninger. Nævnet fandt, at E ikke havde en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald og derfor ikke var klageberettiget efter vandløbslovens § 84, stk. 1. Nævnet bemærkede, at det forhold, at projektet delvist skulle udføres på E's ejendom, ikke i sig selv var tilstrækkeligt til at opfylde lovens krav om, at klager skulle have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Nævnet bemærkede herved, at E ikke ved klagen havde givet udtryk for, at afgørelsens retlige eller faktisk konsekvenser eller eventuelle følger var mere udprægede for E selv end andre bredejere eller omboende. E's klagepunkter var derimod i det væsentlige udtryk for en mere generel interesse i vandløbets natur- og miljømæssige forhold, herunder påvirkningen af fisk i vandløbet, hvorimod klagen ikke angik eventuelle afvandingmæssige konsekvenser for E. Da afgørelsen endvidere var rettet til Energinet som ansøger og ikke til E, fandt nævnet, at E ikke var klageberettiget og afviste på den baggrund klagen.

Kommentar: Ordlyden af vandløbslovens § 47 er: "Broer, overkørsler eller lignende må ikke anlægges eller ændres uden vandløbsmyndighedens godkendelse". I denne sag vedrører det et mere omfattende projekt, hvor Miljøstyrelsen den 12. juni 2023 meddelte VVM-tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25 til forstærkning af elnettet på en strækning fra Esbjerg Kommune til den dansk-tyske grænse i form af etablering af et 400 kV ledningsanlæg over en strækning på 75 km, hvilket klagenævnet stadfæstede i april 2024 (**MRF 2024.133 Mfk**). Efter VVM-tilladelsen i juni 2023, der skulle tage stilling til alle væsentlige miljøvirkninger, meddelte Esbjerg Kommune som vandløbsmyndighed tilladelse efter vandløbslovens § 47. Denne rækkefølge i beslutningsprocessen er næppe i overensstemmelse med VVM-direktivet, da en kabelføring under et Natura 2000-vandløb er en så væsentlig mulig påvirkning af miljøet, at der skulle være taget stilling hertil i VVM-tilladelsen, jf. f.eks. **MRF 2021.183 Mfk**, hvor nævnet ophævede VVM-tilladelsen til landanlægget for vindmøllepark Vesterhav

Syd, fordi der alene var gennemført en væsentlighedsvurdering efter habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1. På linje hermed kan nævnes EU-Domstolens dom i sag C-535/18 (MRF 2020.5), hvor det blev fastslået, at umiddelbart berørte borgere af en VVM-tilladelse til en motorvej med afledning af overfladevand skal have disse konkrete virkninger belyst, før der meddeles VVM-tilladelse. Klagenævnets afvisning af lodsejerens klage ses således ikke at være i overensstemmelse med praksis, og det er noget uforståeligt, at klagenævnet ikke af egen drift var opmærksom på denne omgåelse af EU-reglerne. Selv om medlemsstaternes processuelle og institutionelle autonomi giver mulighed for, at et VVM-pligtigt projekt kan kræve forskellige tilladelser fra flere myndigheder, ændrer det således ikke ved, at den berørte offentlighed har de samme rettigheder for alle de afgørelser, som skal træffes for at gennemføre projektet. Uanset dette EU-retlige spørgsmål forekommer det også overraskende, at E som ejer af en af de ejendomme, der blev berørt af det pågældende projekt, ikke ansås for klageberettiget efter vandløbslovens § 84, stk. 1, nr. 2. Det bemærkes herved, at der ikke kan sluttes modsætningsvis fra naturbeskyttelseslovens § 86, stk. 1, nr. 2, om klageret for ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører, da denne regel netop blev indført, fordi naturbeskyttelsesloven modsat vandløbsloven ikke giver enhver med individuel, væsentlig interesse klageret.

Afvisning af klage i sag om tilladelse til krydsning af Kongeåen og Trolddalsgrøften i Esbjerg Kommune

Sag: 24/02075

Dato: 17. maj 2024

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse efter vandløbslovens § 84, stk. 1, jf. 80, stk. 1.^[1]

Miljø- og Fødevarerklagenævnet afviser at realitetsbehandle klage over Esbjerg Kommunes afgørelse af 19. januar 2024 om tilladelse efter vandløbsloven til krydsning af Kongeåen i st. 42.260 m – st. 42.350 m og Trolddalsgrøften i st. 0 m – st. 125 m ved jordlægning af kabler ved styret underboring i forbindelse med forstærkning af elnettet mellem Endrup og den dansk-tyske grænse på matr. nr. [Matrikelnummer 1] og matr. nr. [Matrikelnummer 2] og [Matrikelnummer 3].

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet^[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen kan anlægges ved domstolene.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet

Afgørelsen er den 10. februar 2024 påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af ejeren af matr. nr. [Matrikelnummer 3], hvorpå projektet delvist skal etableres.

Klager har anført, at der på vandløbsstrækningen nedstrøms (vest for) krydsningen er gydepladser for lampretter, laks og snæbel, som vil blive påvirket af blow-out. Derudover vil fiskeynglen nedstrøms efter klagers opfattelse dø af bentonit fra boremudderet i forbindelse med blow-out.

Klager har yderligere anført, at engene nær vandløbet har stået under vand i længere perioder, og at det ikke vil være muligt at se og opsamle boremudder ved blow-out, når engene står under vand. Som dokumentation for, at engene har stået under vand, har klager vedlagt en række fotos.

Det er endvidere klagers opfattelse, at det ikke er tilstrækkeligt at føre tilsyn med arbejdets udførelse, såfremt det skønnes nødvendigt. Der skal ifølge klager som minimum være døgnovervågning.

Projektet bør desuden ifølge klager alene bestå af master og ikke krydsning ved underboring.

Endelig har klager anført, at såfremt klager ikke får medhold i klagen, skal vandløbsmyndigheden sørge for at grødeskære i vandløbet vest for krydsningen. Derudover skal myndigheden sørge for, at sandfanget ved Gredstedbro er tømt ved arbejdets opstart, for at undgå unødvendig risiko for oversvømmelse af engene og reservoir til boremudder.

2. Sagens oplysninger

Esbjerg Kommune har den 19. januar 2024 truffet afgørelse om tilladelse efter vandløbsloven til krydsning af Kongeåen i st. 42.260 m – st. 42.350 m og Trolddalsgrøften i st. 0 m – st. 125 m i forbindelse med Energinets forstærkning af elnettet mellem Endrup og grænsen til Tyskland. Tilladelsen er meddelt i medfør af vandløbslovens § 47, jf. § 9 og § 17 i reguleringsbekendtgørelsen.[4]

Tilladelsen er bl.a. meddelt på vilkår om, at vandløbene ikke tilføres sand, boremudder m.v. under etableringsarbejdet, og at der senest to dage før arbejdets påbegyndelse fremsendes en plan for oprydning i forbindelse med blow-out, og hvis det sker, skal kommunens Team Natur straks kontaktes. Derudover er der stillet vilkår om, at vandløbsmyndigheden fører tilsyn med arbejdets udførelse, såfremt det skønnes nødvendigt.

Esbjerg Kommune har samme dag sendt et brev til klager med orientering om afgørelsen, da projektet berører klagers matrikel.

Det samlede projekt omhandler etablering af et 400 kV ledningsanlæg på strækningen fra Endrup i Esbjerg Kommune til grænsen til Tyskland, i alt ca. 75 km. Projektet omfatter opsætning af ca. 60 km 400 kV luftledning med 177 master, mens delstrækninger af ledningsanlægget på i alt ca. 15 km kabellægges. I Esbjerg Kommune jordlægges der nye kabler på tre delstrækninger på samlet 9 km.

På den omhandlede strækning i den påklagede afgørelse om tilladelse efter vandløbsloven foretages krydsningen af vandløbene som en 340 m lang styret underboring i kote -7 m DVR90. Underboringen forventes gennemført i foråret 2024 og berører matr. nr. [Matrikelnummer 1], og matr. nr. [Matrikelnummer 2] og [Matrikelnummer 3] (klagers matrikel). Derudover kræver underboringen etablering af to midlertidige arbejdspladser, som placeres i de to ender, hvor underboringen opstartes og afsluttes.

Det fremgår af afgørelsen og sagens bilag, at de offentlige vandløb Kongeåen og Trolddalsgrøften er en del af Natura 2000-område nr. 91 Kongeå (Habitatområde H80 Kongeå).[5] Kongeåen er kortlagt som habitatnaturtype 3260 vandløb med vandplanter, og derudover er arterne laks, snæbel, bæklampret, flodlampret, havlampret og odder på udpegningsgrundlaget. Kongeåen er i vandområdeplan 2021-2027[6] målsat til god økologisk tilstand og god kemisk tilstand. Den gode økologiske tilstand er baseret på god tilstand for bentiske invertebrater, høj tilstand for fisk og delvist god økologisk tilstand for makrofyter.

Esbjerg Kommune har i afgørelsen vurderet, at krydsningen af selve vandløbet ved styret underboring ikke forventes at have nogen væsentlig miljømæssig påvirkning i hverken anlægs- eller driftsfasen. Kommunen har endvidere vurderet, at der gennem de stillede vilkår tages behørigt hensyn til både de afvandingsmæssige og miljømæssige interesser, der knytter sig til vandløbene.

Esbjerg Kommune har navnlig henvist til, at der for det samlede projekt er udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, som også indeholder en konsekvensvurdering af Natura 2000-område nr. 91 Kongeå.[7] Yderligere har kommunen henvist til, at Miljøstyrelsen i § 25-tilladelsen til det samlede projekt[8] har fastsat en lang række vilkår til beskyttelse af udpegningsgrundlaget.

Vedrørende underboring og risikoen for blow-out fremgår det af bilag 3 til afgørelsen, som indeholder Esbjerg Kommunes vurdering i forhold til beskyttet natur, Natura 2000 og særligt beskyttede arter, at der i forbindelse med gennemførelse af styret underboring er en risiko for blow-out, hvor boremudder bliver presset op og siver ud på overfladen og eventuelt ud i vandløbene, f.eks. gennem sprækker i jorden. For så vidt angår bæklampret, flodlampret, havlampret, laks og snæbel har kommunen anført, at fiskene vil kunne blive påvirket i anlægsfasen i tilfælde af blow-out. Det er dog kommunens vurdering, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af arterne i tilfælde af blow-out. Kommunen har lagt vægt på, at indholdsstofferne er risikovurderede, og at der ikke er gydepladser umiddelbart nedstrøms projektområdet. Derudover har kommunen lagt vægt på, at der er et stort vandflow og vandvolumen, og at boremudderet derfor vurderes hurtigt at blive opblandet og dermed ikke adskille sig fra sedimenttransporten i vandløbet.

Esbjerg Kommune har i bemærkninger til klagen af 21. februar 2024 bl.a. anført, at risikoen og håndteringen af blow-out fremgår af Energinets miljøkonsekvensrapport og af Miljøstyrelsens § 25-tilladelse til det samlede projekt. Kommunen har endvidere anført, at underboringen af vandløb og Natura 2000-områder foregår under konstant overvågning, så underboringen kan stoppes ved tegn på udslip af boremudder. Derudover er der i § 25-tilladelsen stillet vilkår om udarbejdelse af en beredskabsplan.

Til det af klager anførte om grødeskæring og tømning af sandfang har Esbjerg Kommune anført, at Kongeåen vedligeholdes, jf. vandløbsregulativet,^[9] og at sandfanget tømmes, når det vurderes nødvendigt. Klagepunkterne er desuden efter kommunens vurdering ikke relevante for den påklagede afgørelse.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det følger af vandløbslovens § 84, stk. 1, at følgende er klageberettigede i forhold til vandløbsmyndighedens afgørelser:

1. den, afgørelsen er rettet til,
2. enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald og

3. en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.

At have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald betyder, at man skal være berørt af afgørelsen i en vis kvalificeret grad. Denne påvirkning skal være speciel i sammenligning med den påvirkning, som afgørelsen vil have for alle og enhver inden for en større personkreds. Afgørelsens retlige eller faktiske konsekvenser skal med andre ord være mere udprægede for klager end for de fleste andre fysiske eller juridiske personer, og eventuelle følger for den pågældende skal have en vis vægt. Klageretten omfatter således ikke naboer eller beboere i et naturområde i almindelighed. En rent ideel interesse eller en mere almindelig, principiel, teoretisk eller holdningsbaseret interesse, eksempelvis i et områdes natur- og miljøforhold, vil heller ikke i sig selv kunne begrunde klageberettigelse.

Den interesse, som klager har i sagens udfald, fremgår af klagepunkterne.

Ved vurdering af klageberettigelse efter vandløbsloven kan det bl.a. tillægges vægt, om der er tale om en person, hvis udnyttelse af vandløb eller ejendom berøres i en ikke ubetydelig grad ved de pågældende foranstaltninger.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at klager ikke er klageberettiget. Nævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at det forhold, at projektet skal udføres delvist på klagers ejendom, ikke i sig selv er tilstrækkeligt til at opfylde lovens krav om, at klager må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Nævnet har herved lagt vægt på, at de af klager fremsatte klagepunkter ikke giver udtryk for, at afgørelsens retlige eller faktiske konsekvenser eller eventuelle følger grundet afgørelsen i øvrigt er mere udprægede for klager selv end andre bredejere eller omboende. Det er nævnets vurdering, at klagers klagepunkter i det væsentlige er udtryk for en mere generel interesse i vandløbets natur- og miljømæssige forhold, herunder påvirkningen af fisk i vandløbet, og ikke angår projektets eventuelle afvandingsmæssige konsekvenser for klager.

Det er endvidere Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering, at den påklagede afgørelse om krydsningstilladelse efter vandløbsloven er rettet til Energinet, som er ansøger til projektet samt ejer af de 400kV kabelanlæg, som det samlede projekt omhandler.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevarerklagenævnet afviser at realitetsbehandle klage over Esbjerg Kommunes afgørelse af 19. januar 2024 om tilladelse efter vandløbsloven til krydsning af Kongeåen i st. 42.260 m – st. 42.350 m og Trolddalsgrøften i st. 0 m – st. 125 m ved jordlægning af kabler ved styret underboring i forbindelse med forstærkning af elnettet mellem Endrup og den dansk-tyske grænse på matr. nr. [Matrikelnummer 1] og matr. nr. [Matrikelnummer 2] og [Matrikelnummer 3].

[1] Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 om vandløb.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevarerklagenævnet mv.

[4] Bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og – restaurering m.v.

[5] [Link](#) til Natura 2000-plan 2022-2027 for Natura-område nr. 91 Kongeå, Habitatområde H80.

[6] [Link](#) til vandområdeplanerne 2021-2027.

[7] Miljøkonsekvensrapport, Endrup-Grænsen: Elforbindelse til Tyskland, udarbejdet af Energinet, januar 2023. Rapporten kan ses på følgende [link](#).

[8] Miljøstyrelsens afgørelse af 12. juni 2023 om § 25-tilladelse til forstærkning af el-nettet på strækningen Endrup-Grænsen. Afgørelsen kan ses på følgende [link](#).

[9] Regulativ for Amtsvandløb nr. 6 Kongeåen fra sammenløb med Andst å til havet og amtsvandløb nr. 9 Andst Å, Ribe Amt, januar 1993.

Lovområder:

Vandløbsloven